

Cambridge University Press

978-1-107-62120-6 - Homer: Iliad, Book XXI: With Introduction, Notes
and Vocabulary

A. C. Price

Excerpt

[More information](#)THE TWENTY-FIRST BOOK
OF THE ILIAD

Ἄλλ' ὅτε δὴ πόρον ἴξον εὐρρείος ποταμοῖο,
 Ξάνθου δινήεντος, ὃν ἀθάνατος τέκετο Ζεὺς,
 ἔνθα διατμήξας τοὺς μὲν πεδίοιεν δίοικε
 πρὸς πόλιν, ἧ̄ περ Ἀχαιοὶ ἀτυζόμενοι φοβέοντο
 ἤματι τῷ προτέρῳ, ὅτε μαίνεται φαίδιμος Ἔκτωρ· 5
 τῇ ῥ' οἳ γε προχέοντο πεφυζότες, ἠέρα δ' Ἥρη
 πίτνα πρόσθε βαθείαν ἐρυκέμεν· ἡμίσεες δὲ
 ἐς ποταμὸν εἰλεῦντο βαθύρροον ἀργυροδίην,
 ἐν δ' ἔπεσον μεγάλῳ πατάγῳ, βράχε δ' αἰπὰ ῥέεθρα,
 ὄχθαι δ' ἀμφὶ περὶ μεγάλ' ἴαχον· οἳ δ' ἀλαλητῷ 10
 ἔννεον ἔνθα καὶ ἔνθα, ἐλισσόμενοι περὶ δίνας.
 ὡς δ' ὄθ' ὑπὸ ῥιπῆς πυρὸς ἀκρίδες ἠερέθονται
 φευγέμεναι ποταμόνδε· τὸ δὲ φλέγει ἀκάματον πῦρ
 ὄρμενον ἐξαίφνης, ταὶ δὲ πτώσσουσι καθ' ὕδωρ·
 ὡς ὑπ' Ἀχιλλῆος Ξάνθου βαθυδινήεντος 15
 πλήτο ῥόος κελάδων ἐπιμιξ ἵππων τε καὶ ἀνδρῶν.
 αὐτὰρ ὁ διογενῆς δόρυ μὲν λίπεν αὐτοῦ ἐπ' ὄχθῃ
 κεκλιμένον μυρίκησιν, ὃ δ' ἔσθορε δαίμονι ἴσος,
 φάσγανον οἶον ἔχων, κακὰ δὲ φρεσὶ μῆδετο ἔργα,
 τύπτε δ' ἐπιστροφάδην· τῶν δὲ στόνος ὤρνυτ' ἀεικῆς
 ἄορι θεινομένων, ἐρυθαίνεται δ' αἵματι ὕδωρ. 21
 ὡς δ' ὑπὸ δελφίνος μεγακήτεος ἰχθύες ἄλλοι
 φεύγοντες πιμπλάσι μυχοὺς λιμένος εὐόρμου,

Cambridge University Press

978-1-107-62120-6 - Homer: Iliad, Book XXI: With Introduction, Notes and Vocabulary

A. C. Price

Excerpt

[More information](#)

δειδιότες· μάλα γάρ τε κατεσθίει ὄν κε λάβησιν·
 ὡς Τρῶες ποταμοῖο κατὰ δεινοῖο ῥέεθρα 25
 πτῶσσον ὑπὸ κρημνούς. ὁ δ' ἐπεὶ κάμε χεῖρας ἐναίρων,
 ζωούς ἐκ ποταμοῖο δωδέκα λέξατο κούρους,
 ποιὴν Πατρόκλοιο Μενoitιάδαο θανόντος,
 τοὺς ἐξήγε θύραζε τεθηπότας ἤντε νεβρούς,
 δῆσε δ' ὀπίσσω χεῖρας εὐτμήτοισιν ἱμάσι, 30
 τοὺς αὐτοὶ φορέεσκον ἐπὶ στρεπτοῖσι χιτῶσι,
 δῶκε δ' ἐταίροισιν κατάγειν κοῖλας ἐπὶ νῆας.
 αὐτὰρ ὁ ἄψ' ἐπόρουσε δαιζέμεναι μενεαίνων.

ἔνθ' υἱεῖ Πριάμοιο συνήντητο Δαρδανίδαο
 ἐκ ποταμοῦ φεύγοντι Λυκάονι, τὸν ῥά ποτ' αὐτὸς 35
 ἦγε λαβῶν ἐκ πατρὸς ἀλωῆς οὐκ ἐθέλοντα,
 ἐννύχιος προμολών· ὁ δ' ἐρινεὸν ὄξει χαλκῶ
 τάμνε νέους ὄρηκας, ἵν' ἄρματος ἄντυγες εἴεν·
 τῷ δ' ἄρ' ἀνώιστον κακὸν ἤλυθε δῖος Ἀχιλλεύς.
 καὶ τότε μὲν μιν Λῆμνον εὐκτιμένην ἐπέρασσε 40
 νηυσὶν ἄγων, ἀτὰρ υἱὸς Ἰήσονος ὦνον ἔδωκε·
 κείθεν δὲ ξεῖνός μιν ἐλύσατο, πολλὰ δ' ἔδωκεν,
 Ἰμβριος Ἡετίων, πέμψεν δ' ἐς δῖαν Ἀρίσβην·
 ἔνθεν ὑπεκπροφυγῶν πατρώιον ἴκετο δῶμα.
 ἔνδεκα δ' ἤματα θυμὸν ἐτέρπετο οἷσι φίλοισιν 45
 ἐλθὼν ἐκ Λῆμνοιο· δωδεκάτῃ δὲ μιν αὐτίς
 χερσὶν Ἀχιλλῆος θεὸς ἔμβαλεν, ὅς μιν ἔμελλε
 πέμψειν εἰς Ἄϊδαο καὶ οὐκ ἐθέλοντα νέεσθαι.
 τὸν δ' ὡς οὖν ἐνόησε ποδάρκης δῖος Ἀχιλλεύς— 49
 γυμνόν, ἄτερ κόρυθός τε καὶ ἀσπίδος, οὐδ' ἔχεν ἔγχος,
 ἀλλὰ τὰ μὲν ῥ' ἀπὸ πάντα χαμαὶ βάλε· τείρε γὰρ ἰδρῶς
 φεύγοντ' ἐκ ποταμοῦ, κάματος δ' ὑπὸ γούνατ' ἐδάμνα·—
 ὀχθήσας δ' ἄρα εἶπε πρὸς ὃν μεγαλήτορα θυμόν·

TWENTY-FIRST BOOK

3

“ὦ πόποι, ἦ μέγα θαῦμα τόδ’ ὀφθαλμοῖσιν ὀρώμαι·
 ἦ μάλα δὴ Τρῶες μεγαλήτορες, οὓς περ ἔπεφνον, 55
 αὐτίς ἀναστήσονται ὑπὸ ζόφου ἠερόεντος,
 οἶον δὴ καὶ ὄδ’ ἦλθε φυγῶν ὑπο νηλεῆς ἡμαρ,
 Λῆμνον ἐς ἠγαθέην πεπερημένος· οὐδέ μιν ἔσχε
 πόντος ἀλὸς πολιῆς, ὁ πολέας ἀέκοντας ἐρύκει.
 ἀλλ’ ἄγε δὴ καὶ δουρὸς ἀκωκῆς ἡμετέριο 60
 γέυσεται, ὄφρα ἴδωμαι ἐνὶ φρεσὶν ἠδὲ δαείω
 ἦ ἄρ’ ὁμῶς καὶ κεῖθεν ἐλεύσεται, ἦ μιν ἐρύξει
 γῆ φυσίζωος, ἦ τε κατὰ κρατερόν περ ἐρύκει.”

ὡς ὤρμαινε μένων· ὁ δέ οἱ σχεδὸν ἦλθε τεθηπῶς,
 γούνων ἄψασθαι μεμαῶς, περὶ δ’ ἤθελε θυμῷ 65
 ἐκφυγῆεν θάνατόν τε κακὸν καὶ κῆρα μέλαιναν.
 ἦ τοι ὁ μὲν δόρυ μακρὸν ἀνέσχετο δῖος Ἀχιλλεὺς
 οὐτάμεναι μεμαῶς, ὁ δ’ ὑπέδραμε καὶ λάβε γούνων
 κύψας· ἐγχεῖτ’ ἄρ’ ὑπὲρ νώτου ἐνὶ γαίῃ
 ἔσση, ἰεμένη χροὸς ἄμεναι ἀνδρομέοιο. 70
 αὐτὰρ ὁ τῇ ἑτέρῃ μὲν ἐλὼν ἐλλίσσεται γούνων,
 τῇ δ’ ἑτέρῃ ἔχεν ἔγχος ἀκαχμένον οὐδὲ μεθίει·
 καὶ μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·

“γουνόμοι σ’, Ἀχιλεῦ· σὺ δέ μ’ αἶδεο καὶ μ’ ἐλέησον·
 ἀντί τοι εἰμ’ ἰκέταο, διοτρεφές, αἰδοῖοιο. 75
 πὰρ γὰρ σοὶ πρώτῳ πασάμην Δημήτερος ἀκτὴν
 ἤματι τῷ, ὅτε μ’ εἶλες εὐκτιμένη ἐν ἀλωῇ,
 καὶ μ’ ἐπέρασσας ἀνευθεν ἄγων πατρός τε φίλων τε
 Λῆμνον ἐς ἠγαθέην, ἐκατόμβοιον δέ τοι ἦλφον.
 νῦν δὲ λύμην τρὶς τόσσα πορών· ἠὼς δέ μοι ἔστιν 80
 ἦδε δυωδεκάτη, ὅτ’ ἐς Ἴλιον εἰλήλουθα
 πολλὰ παθῶν· νῦν αὖ με τεῆσ’ ἐν χερσὶν ἔθηκε
 μοῖρ’ ὀλοή· μέλλω που ἀπεχθῆσθαι Διὶ πατρί,

ὅς μὲ σοι αὐτίς δῶκε· μινυθᾶδιον δέ με μήτηρ
 γείνατο Λαοθόη, θυγάτηρ Ἄλταο γέροντος, 85
 Ἄλτεω, ὃς Λελέγεσσι φιλοπτολέμοισι ἀνάσσει,
 Πήδασον αἰπήεσσαν ἔχων ἐπὶ Σατυίοεντι.
 τοῦ δ' ἔχε θυγατέρα Πριάμος, πολλὰς δὲ καὶ ἄλλας·
 τῆς δὲ δῶν γενόμεσθα, σὺ δ' ἄμφω δειροτομήσεις.
 ἦ τοι τὸν πρότοισι μετὰ πρυλέεσσι δάμασσας, 90
 ἀντίθεον Πολύδωρον, ἐπεὶ βάλες ὀξείῃ δουρί·
 νῦν δὲ δὴ ἐνθάδ' ἐμοὶ κακὸν ἔσσεται· οὐ γὰρ οἴω
 σὰς χεῖρας φεύξεσθαι, ἐπεὶ ῥ' ἐπέλασσε γέ δαίμων.
 ἄλλο δέ τοι ἐρέω, σὺ δ' ἐνὶ φρεσὶ βάλλεο σῆσι·
 μή με κτεῖν', ἐπεὶ οὐχ ὁμογάστριος Ἔκτορός εἰμι, 95
 ὅς τοι ἑταῖρον ἔπεφνεν ἐνηέα τε κρατερόν τε."
 ὣς ἄρα μιν Πριάμοιο προσηύδα φαίδιμος υἱὸς
 λισσόμενος ἐπέεσσιν, ἀμείλικτον δ' ὄπ' ἄκουσε·
 "νήπιε, μή μοι ἄποινα πιφαύσκειο μηδ' ἀγόρευε·
 πρὶν μὲν γὰρ Πάτροκλον ἐπισπεῖν αἴσιμον ἦμαρ, 100
 τόφρα τί μοι πεφιδέσθαι ἐνὶ φρεσὶ φίλτερον ἦεν
 Τρώων, καὶ πολλοὺς ζῶνους ἔλον ἠδ' ἐπέρασσα·
 νῦν δ' οὐκ ἔσθ' ὅστις θάνατον φύγη, ὃν κε θεὸς γε
 Ἴλιου προπάρουθεν ἐμῆσ' ἐν χερσὶ βάλῃσι,
 καὶ πάντων Τρώων, πέρι δ' αὖ Πριάμοιο γε παίδων. 105
 ἀλλὰ, φίλος, θάνε καὶ σύ· τίη ὀλοφύρεαι οὕτως;
 κάτθανε καὶ Πάτροκλος, ὃ περ σέο πολλὸν ἀμείνων.
 οὐχ ὀράας οἶος καὶ ἐγὼ καλὸς τε μέγας τε;
 πατὴρ δ' εἴμ' ἀγαθοῖο, θεὰ δὲ με γείνατο μήτηρ·
 ἀλλ' ἐπι τοι καὶ ἐμοὶ θάνατος καὶ μοῖρα κραταιή. 110
 ἔσσεται ἦ ἤως ἦ δειλή ἦ μέσον ἦμαρ,
 ὅπποτε τις καὶ ἐμεῖο Ἄρει ἐκ θυμὸν ἔληται,
 ἦ ὃ γε δουρὶ βαλὼν ἦ ἀπὸ νευρῆφιν ὀιστῶ."

TWENTY-FIRST BOOK

5

ὡς φάτο, τοῦ δ' αὐτοῦ λῦτο γούνατα καὶ φίλον ἦτορ·
 ἔγχος μὲν ῥ' ἀφέηκεν, ὁ δ' ἔζητο χεῖρε πετάσσας 115
 ἀμφοτέρας. Ἄχιλεὺς δὲ ἐρυσσάμενος ξίφος ὄξυ
 τύψε κατὰ κληῖδα παρ' ἀνχένα, πᾶν δέ οἱ εἴσω
 δῦ ξίφος ἄμφηκες· ὁ δ' ἄρα πρηνὴς ἐπὶ γαίῃ
 κέετο ταθεῖς, ἐκ δ' αἶμα μέλαν ῥέε, δεῦτε δὲ γαῖαν.
 τὸν δ' Ἄχιλεὺς ποταμόνδε λαβὼν ποδὸς ἦκε φέρεσθαι,
 καὶ οἱ ἐπευχόμενος ἔπεα πτερόεντ' ἀγόρευεν· 121

“ἐνταυθοῖ νῦν κείσο μετ' ἰχθύσιν, οἳ σ' ὠτειλήν
 αἶμ' ἀπολιχμήσονται ἀκηδέες· οὐδέ σε μήτηρ
 ἐνθεμένη λεχέεσσι γοήσεται, ἀλλὰ Σκάμανδρος
 οἴσει δινήεις εἴσω ἄλὸς εὐρέα κόλπον. 125
 θρώσκων τις κατὰ κῦμα μέλαιναν φριχῆ ὑπαίξει
 ἰχθύς, ὅς κε φάγησι Λυκίου ἀργέτα δημόν.
 φθείρεσθ', εἰς ὃ κε ἄστνυ κειχέομεν Ἰλίου ἱρήης,
 ὑμεῖς μὲν φεύγοντες, ἐγὼ δ' ὄπιθεν κερατίζων.
 οὐδ' ὑμῖν ποταμὸς περ ἐύρροος ἀργυροδίνης 130
 ἀρκέσει, ᾧ δὴ δηθὰ πολέας ἱερεύετε ταύρους,
 ζωὸν δ' ἐν δίνῃσι καθίετε μώνυχας ἵππους.
 ἀλλὰ καὶ ὧς ὀλέεσθε κακὸν μόρον, εἰς ὃ κε πάντες
 τίσετε Πατρόκλοιο φόνον καὶ λαιγὸν Ἀχαιῶν,
 οὐς ἐπὶ νησὶ θοῆσιν ἐπέφνετε νόσφιν ἐμείο.” 135

ὡς ἄρ' ἔφη, ποταμὸς δὲ χολώσατο κηρόθι μᾶλλον,
 ὄρμηεν δ' ἀνὰ θυμόν, ὅπως παύσειε πόνοιο
 δῖον Ἀχιλλῆα, Τρῶεσσι δὲ λαιγὸν ἀλάλκοι.
 τόφρα δὲ Πηλέος υἱός, ἔχων δολιχόσκιον ἔγχος,
 Ἄστεροπαῖφ' ἐπᾶλτο κατακτάμεναι μενεαίνων, 140
 υἱεῖ Πηλεγόνος· τὸν δ' Ἀξιὸς εὐρυρέεθρος
 γείνατο καὶ Περίβοια, Ἀκεσσαμενοῖο θυγατρῶν
 πρεσβυτάτη· τῇ γάρ ῥα μίγη ποταμὸς βαθυδίνης.

Cambridge University Press

978-1-107-62120-6 - Homer: Iliad, Book XXI: With Introduction, Notes and Vocabulary

A. C. Price

Excerpt

[More information](#)

τῷ ῥ' Ἀχιλεὺς ἐπόρουσεν, ὁ δ' ἀντίος ἐκ ποταμοῖο
 ἔστη ἔχων δύο δοῦρε· μένος δέ οἱ ἐν φρεσὶ θῆκε 145
 Ξάνθος, ἐπεὶ κεχόλωτο δαϊκταμένων αἰζηῶν,
 τοὺς Ἀχιλεὺς ἐδάϊζε κατὰ ῥόον οὐδ' ἐλέαιρεν.
 οἱ δ' ὅτε δὴ σχεδὸν ἦσαν ἐπ' ἀλλήλοισιν ἰόντες,
 τὸν πρότερος προσέειπε ποδάρκης δῖος Ἀχιλλεύς·
 “ τίς πόθεν εἰς ἀνδρῶν, ὃ μὲν ἔτλης ἀντίος ἐλθεῖν ;
 δυστήνων δέ τε παῖδες ἐμῷ μένει ἀντιώσι.” 151
 τὸν δ' αὖ Πηλεγόνος προσεφώνεε φαίδιμος υἱός·
 “ Πηλεΐδη μεγάθυμε, τίη γενεὴν ἐρεεῖνεις ;
 εἴμ' ἐκ Παιονίης ἐριβόλου, τηλόθ' εὐούσης,
 Παιόνας ἄνδρας ἄγων δολιχεγχεάς· ἦδε δέ μοι νῦν 155
 ἧὼς ἐνδεκάτη, ὅτ' ἐς Ἴλιον εἰλήλουθα.
 αὐτὰρ ἐμοὶ γενεὴ ἔξ' Ἀξιοῦ εὐρὺν ῥέοντος,
 Ἀξιοῦ ὃς κάλλιστον ὕδωρ ἐπὶ γαίαν ἴησιν,
 ὃς τέκε Πηλεγόνα κλυτὸν ἔγχεϊ· τὸν δ' ἐμέ φασι
 γεινασθαι· νῦν αὖτε μαχώμεθα, φαίδιμ' Ἀχιλλεῦ.” 160
 ὡς φάτ' ἀπειλήσας, ὁ δ' ἀνέσχετο δῖος Ἀχιλλεύς
 Πηλιάδα μελίην· ὁ δ' ἄμαρτῆ δούρασιν ἀμφὶς
 ἦρωσ Ἀστεροπαῖος, ἐπεὶ περιδέξιος ἦεν·
 καὶ ῥ' ἐτέρῳ μὲν δουρὶ σάκος βάλεν, οὐδὲ διαπρὸ
 ῥῆξε σάκος· χρυσὸς γὰρ ἐρύκακε, δῶρα θεοῖο· 165
 τῷ δ' ἐτέρῳ μιν πῆχυν ἐπιγράβδην βάλε χειρὸς
 δεξιτερῆς, σύτο δ' αἶμα κελαινεφές· ἦ δ' ὑπὲρ αὐτοῦ
 γαίῃ ἐνεστήρικτο, λιλαιομένη χρὸς ἄσαι.
 δεῦτερος αὐτ' Ἀχιλεὺς μελίην ἰθυπτίωνα
 Ἀστεροπαίῳ ἐφήκε κατακτάμεναι μενεαίνων. 170
 καὶ τοῦ μὲν ῥ' ἀφάμαρτεν, ὁ δ' ὑψηλὴν βάλεν ὄχθην,
 μεσσοπαγὲς δ' ἄρ' ἔθηκε κατ' ὄχθης μείλινον ἔγχος.
 Πηλεΐδης δ' ἄορ ὄξυ ἐρυσσάμενος παρὰ μηροῦ

TWENTY-FIRST BOOK

7

ἄλτ' ἐπὶ οἱ μεμαώς· ὁ δ' ἄρα μελίην Ἀχιλλῆος
 οὐ δύνατ' ἐκ κρημνοῖο ἐρύσσαι χειρὶ παχείῃ. 175
 τρὶς μὲν μιν πελέμιξε ἐρύσσεσθαι μενεαίνων,
 τρὶς δὲ μεθῆκε βίης· τὸ δὲ τέτρατον ἤθελε θυμῷ
 ἄξει ἐπιγυάμψας δόρυ μείλινον Αἰακίδαο,
 ἀλλὰ πρὶν Ἀχιλεὺς σχεδὸν ἄορι θυμὸν ἀπήύρα. 179
 γαστέρα γάρ μιν τύψε παρ' ὀμφαλόν, ἐκ δ' ἄρα πᾶσαι
 χύντο χαμαὶ χολάδες· τὸν δὲ σκότος ὄσσε κάλυψεν
 ἀσθμαίνοντ'· Ἀχιλεὺς δ' ἄρ' ἐνὶ στήθεσσιν ὀρούσας
 τεύχεά τ' ἐξενάριξε καὶ εὐχόμενος ἔπος ἠΐδα·
 “κείσ' οὕτως· χαλεπὸν τοι ἐρισθενέος Κρονίωνος
 παισὶν ἐριζέμεναι, ποταμοῖο περ ἐκγεγαῶτι. 185
 φῆσθα σὺ μὲν ποταμοῦ γένος ἔμμεναι εὐρὺν ῥέοντος,
 αὐτὰρ ἐγὼ γενεὴν μεγάλου Διὸς εὐχομαι εἶναι.
 τίκτε μ' ἀνὴρ πολλοῖσι ἀνάσσων Μυρμιδόνεσσι,
 Πηλεὺς Αἰακίδης· ὁ δ' ἄρ' Αἰακὸς ἐκ Διὸς ἦεν.
 τῷ κρείσσω μὲν Ζεὺς ποταμῶν ἀλιμυρήντων, 190
 κρείσσω αὐτὲ Διὸς γενεὴ ποταμοῖο τέτυκται.
 καὶ γὰρ σοὶ ποταμὸς γε πάρα μέγας, εἰ δύναται τι
 χραισμείν· ἀλλ' οὐκ ἔστι Διὶ Κρονίῳ μάχεσθαι,
 τῷ οὔτε κρείων Ἀχελῷος ἰσοφαρίζει,
 οὔτε βαθυρρεῖται μέγα σθένος Ὠκεανοῖο, 195
 ἐξ οὗ περ πάντες ποταμοὶ καὶ πᾶσα θάλασσα
 καὶ πᾶσαι κρήναι καὶ φρεῖατα μακρὰ νάουσιν·
 ἀλλὰ καὶ ὃς δίδοικε Διὸς μεγάλοιο κεραυνὸν
 δεινὴν τε βροντὴν, ὅτ' ἀπ' οὐρανόθεν σμαραγίση.”
 ἦ ῥα, καὶ ἐκ κρημνοῖο ἐρύσσατο χάλκεον ἔγχος, 200
 τὸν δὲ κατ' αὐτόθι λείπειν, ἐπεὶ φίλον ἦτορ ἀπήύρα,
 κείμενον ἐν ψαμάθοισι, δίαινε δέ μιν μέλαν ὕδωρ.
 τὸν μὲν ἄρ' ἐγχέλλυές τε καὶ ἰχθύες ἀμφεπέοντο,

Cambridge University Press

978-1-107-62120-6 - Homer: Iliad, Book XXI: With Introduction, Notes and Vocabulary

A. C. Price

Excerpt

[More information](#)

δημὸν ἐρεπτόμενοι ἐπινεφρίδιον κείροντες·
 αὐτὰρ ὁ βῆ ῥ' ἰέναι μετὰ Παίονας ἵπποκορυστὰς, 205
 οἳ ῥ' ἔτι πὰρ ποταμὸν πεφοβήατο δινήεντα,
 ὡς εἶδον τὸν ἄριστον ἐνὶ κρατερῇ ὑσμίνῃ
 χέρσ' ὑπο Πηλεΐδαο καὶ ἄορι ἴφι δαμέντᾱ.
 ἔνθ' ἔλε Θερσίλοχόν τε Μύδωνά τε Ἀστύπυλόν τε
 Μνῆσόν τε Θρασίον τε καὶ Αἴνιον ἠδ' Ὀφελέστην· 210
 καὶ νύ κ' ἔτι πλέουνας κτάνε Παίονας ὠκὺς Ἀχιλλεύς,
 εἰ μὴ χωσάμενος προσέφη ποταμὸς βαθυδίνης,
 ἀνέρι εἰσάμενος, βαθῆς δ' ἐκ φθέγξατο δίνης·

“ὦ Ἀχιλεῦ, περὶ μὲν κρατεῖεις, περὶ δ' αἴσυλα ῥέζεις
 ἀνδρῶν· αἰεὶ γάρ τοι ἀμύνουσιν θεοὶ αὐτοί. 215
 εἴ τοι Τρῶας ἔδωκε Κρόνου παῖς πάντας ὀλέσσαι,
 ἐξ ἐμέθεν γ' ἐλάσας πεδίον κάτα μέρμερα ῥέζε·
 πληθθεῖ γὰρ δὴ μοι νεκύων ἐρατεινὰ ῥέεθρα,
 οὐδέ τί πη δύναμαι προχέειν ῥόον εἰς ἄλλα δῖαν
 στεϊνόμενος νεκύεσσι, σὺ δὲ κτείνεις αἰδήλως. 220
 ἀλλ' ἄγε δὴ καὶ ἔασον· ἄγη μ' ἔχει, ὄρχαμε λαῶν.”

τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πόδας ὠκὺς Ἀχιλλεύς·

“ἔσται ταῦτα, Σκάμανδρε διοτρεφές, ὡς σὺ κελεύεις.
 Τρῶας δ' οὐ πρὶν λήξω ὑπερφιάλους ἐναρίζων,
 πρὶν ἔλσαι κατὰ ἄστν καὶ Ἔκτορι πειρηθῆναι 225
 ἀντιβίην, ἣ κέν με δαμάσσεται, ἣ κεν ἐγὼ τόν.”

ὡς εἰπὼν Τρῶεσσιν ἐπέσσυτο, δαίμονι ἴσος.
 καὶ τότε Ἀπόλλωνα προσέφη ποταμὸς βαθυδίνης·
 “ὦ πόποι, ἀργυρότοξε, Διὸς τέκος, οὐ σύ γε βουλὰς
 εἰρύσαο Κρονίωνος, ὃ τοι μάλα πόλλ' ἐπέτελλε 230
 Τρωσὶ παρεστάμεναι καὶ ἀμύνειν, εἰς ὃ κεν ἔλθῃ
 δειέλος ὄψε δύων, σκιάση δ' ἐρίβωλον ἄρουραν.”

Cambridge University Press

978-1-107-62120-6 - Homer: Iliad, Book XXI: With Introduction, Notes
and Vocabulary

A. C. Price

Excerpt

[More information](#)

TWENTY-FIRST BOOK

9

ἦ, καὶ Ἀχιλλεύς μὲν δουρὶ κλυτὸς ἔνθορε μέσσω
 κρημνοῦ ἀπαΐξας· ὁ δ' ἐπέσσυτο οἴδματι θύων,
 πάντα δ' ὄρινε ῥέεθρα κυκώμενος, ὥσε δὲ νεκροὺς 235
 πολλοὺς, οἳ ῥα κατ' αὐτὸν ἔσαν ἄλις, οὓς κτάν'
 Ἀχιλλεύς·
 τοὺς ἔκβαλλε θύραζε, μεμυκῶς ἦν τε ταῦρος,
 χέρσουδε· ζωοὺς δὲ σάω κατὰ καλὰ ῥέεθρα,
 κρύπτων ἐν δίνησι βαθείησιν μεγάλῃσι.
 δεινὸν δ' ἀμφ' Ἀχιλῆα κυκώμενον ἴστατο κύμα, 240
 ὅθει δ' ἐν σάκει πίπτων ῥόος· οὐδὲ πόδεσσιν
 εἶχε στηρίξασθαι. ὁ δὲ πτελέην ἔλε χερσὶν
 εὐφυνέα μεγάλην· ἦ δ' ἐκ ῥιζέων ἐριποῦσα
 κρημνὸν ἅπαντα διώσεν, ἐπέσχε δὲ καλὰ ῥέεθρα
 ὄξιοισιν πυκνιοῖσι, γεφύρωσεν δὲ μιν αὐτὸν 245
 εἶσω πᾶσ' ἐριποῦσ'· ὁ δ' ἄρ' ἐκ δίνης ἀνορούσας
 ἦξεν πεδίλιο ποσὶ κραιπνοῖσι πέτεσθαι,
 δείσας. οὐδ' ἔτ' ἔληγε θεὸς μέγας, ὦρτο δ' ἐπ' αὐτὸν
 ἀκροκελαινιῶν, ἵνα μιν παύσειε πόνοιο
 δῖον Ἀχιλλῆα, Τρώεσσι δὲ λαιγὸν ἀλάλκοι. 250
 Πηλεΐδης δ' ἀπόρουσεν ὅσον τ' ἐπὶ δουρὸς ἐρώῃ,
 αἰετοῦ οἴματ' ἔχων μέλανος τοῦ θηρητῆρος,
 ὅς θ' ἅμα κάρτιστός τε καὶ ὤκιστος πετεηνῶν·
 τῷ εἰκῶς ἦξεν, ἐπὶ στήθεσσι δὲ χαλκὸς
 σμερδαλέον κονάβιζεν· ὕπαιθα δὲ τοῖο λιασθεῖς 255
 φεύγ', ὁ δ' ὀπισθε ῥέων ἔπετο μεγάλῳ ὀρυμαγδῷ.
 ὥς δ' ὅτ' ἀνὴρ ὀχετηγὸς ἀπὸ κρήνης μελανύδρου
 ἄμ φυτὰ καὶ κήπους ὕδατι ῥόον ἡγεμονεύη,
 χερσὶ μάκελλαν ἔχων, ἀμάρης ἐξ ἔχματα βάλλων·
 τοῦ μὲν τε προρέοντος ὑπὸ ψηφίδες ἅπασαι 260
 ὀχλεῦνται· τὸ δὲ τ' ὄκα κατειβόμενον κελαρύζει

Cambridge University Press

978-1-107-62120-6 - Homer: Iliad, Book XXI: With Introduction, Notes and Vocabulary

A. C. Price

Excerpt

[More information](#)

10

THE ILIAD

χώρῳ ἔνι προαλεί, φθάνει δέ τε καὶ τὸν ἄγοντα·
 ὡς αἰεὶ Ἀχιλῆα κιχήσατο κύμα ῥόοιο
 καὶ λαιψηρὸν ἔοντα· θεοὶ δέ τε φέρτεροι ἀνδρῶν.
 ὄσσάκι δ' ὀρήσειε ποδάρκης δῖος Ἀχιλλεύς 265
 στήναι ἐναντίβιον, καὶ γινώμεναι εἴ μιν ἅπαντες
 ἀθάνατοι φοβέουσι, τοὶ οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσι,
 τοσσάκι μιν μέγα κύμα διπετεῖος ποταμοῖο
 πλάζ' ὦμους καθύπερθεν· ὁ δ' ὑψόσε ποσσὶν ἐπήδα
 θυμῷ ἀνιάζων· ποταμὸς δ' ὑπὸ γούνατ' ἐδάμνα 270
 λάβρος ὑπαιθα ῥέων, κούην δ' ὑπέρεπτε ποδοῖν.
 Πηλεΐδης δ' ὤμωξέ ἰδὼν εἰς οὐρανὸν εὐρύν·
 “Ζεῦ πάτερ, ὡς οὐ τίς με θεῶν ἔλεεινὸν ὑπέστη
 ἐκ ποταμοῖο σαῶσαι· ἔπειτα δὲ καὶ τι πάθοιμι.
 ἄλλος δ' οὐ τίς μοι τόσον αἴτιος Οὐρανιῶνων, 275
 ἀλλὰ φίλη μήτηρ, ἣ με ψεύδεσσιν ἔθελγεν·
 ἦ μ' ἔφατο Τρώων ὑπὸ τείχεϊ θωρηκτάων
 λαιψηροῖσ' ὀλέεσθαι Ἀπόλλωνος βελέεσσιν.
 ὡς μ' ὄφελ' Ἔκτωρ κτείνειν, ὃς ἐνθάδε γ' ἔτραφ'
 ἄριστος·
 τῷ κ' ἀγαθὸς μὲν ἔπεφν', ἀγαθὸν δέ κεν ἐξενάριξε. 280
 νῦν δέ με λευγαλέῳ θανάτῳ εἴμαρτο ἀλῶναι
 ἐρχθέντ' ἐν μεγάλῳ ποταμῷ, ὡς παῖδα συφορβόν,
 ὃν ῥά τ' ἔναυλος ἀποέρση χειμῶνι περῶντα.”
 ὡς φάτο, τῷ δὲ μάλ' ὦκα Ποσειδάων καὶ Ἀθήνη
 στήτην ἐγγὺς ἰόντε, δέμας δ' ἀνδρεσσι εἰκτεν, 285
 χειρὶ δὲ χεῖρα λαβόντες ἐπιστώσαντο ἔπεσσι.
 τοῖσι δὲ μύθων ἦρχε Ποσειδάων ἐνοσίχθων·
 “Πηλεΐδη, μήτ' ἄρ τι λίην τρέε μήτε τι τάρβει·
 τοίῳ γάρ τοι νῶϊ θεῶν ἐπιταρρόθω εἰμὲν
 Ζηνὸς ἐπαινήσαντος, ἐγὼ καὶ Παλλὰς Ἀθήνη· 290